

Στρατηγική για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Αθήνα, Απρίλιος 2025

Στρατηγική για τα Προγράμματα
Μεταπτυχιακών Σπουδών του
Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Αθήνα, Απρίλιος 2025

Το παρόν αποτελεί περιεχόμενο της υπ. αρ. ΑΔΑ: 9Κ70469Β4Μ-Ξ06 Απόφασης του Συμβουλίου Διοίκησης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Απόσπασμα Πρακτικών της 14ης Συνεδρίασης του Συμβουλίου Διοίκησης της 08-04-2025).

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	4
Ανάλυση SWOT για τη Στρατηγική της Αριστείας στη Μεταπτυχιακή Εκπαίδευση του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.....	6
Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός για τα ΠΜΣ (2025-2027)	7
Στρατηγικές Προτεραιότητες.....	7
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Στρατηγική για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών.....	13

Εισαγωγή

Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΟΠΑ) στο πλαίσιο της εκπλήρωσης της αποστολής του, του οράματός του και της στρατηγικής επιδίωξής του για αριστεία στην εκπαίδευση κρίνει σκόπιμο τον ανασχεδιασμό των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) για τα έτη 2025-27 με σκοπό την προσαρμογή τους στο διαρκώς μεταβαλλόμενο διεθνές ακαδημαϊκό περιβάλλον.

Εδώ και δεκαετίες πρωτοπορεί στη δημιουργία μεταπτυχιακών προγραμμάτων στη χώρα μας. Σήμερα είναι ο αδιαμφισβήτητος ηγέτης στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση στους τομείς που θεραπεύει, παρέχοντας ένα μεγάλο αριθμό αναγνωρισμένων και ποιοτικών ΠΜΣ.

Η ευρύτερη αποδοχή των ΠΜΣ, η υψηλή αναγνωρισιμότητα και ζήτησή τους, αλλά και η κατάταξη πολλών από αυτά σε περίοπτες θέσεις παγκοσμίως από διεθνείς φορείς αξιολόγησης ενδεχομένως επενέργησε ώστε το Ίδρυμα να εφυσυχάσει. Το ΟΠΑ εδώ και πολλά χρόνια, συμμετέχει σε διεθνώς αναγνωρισμένα ακαδημαϊκά δίκτυα (π.χ. Hermes, Confucius). Η σύναψη ουσιαστικών συνεργασιών με ορισμένα από τα κορυφαία διεθνώς Πανεπιστήμια που συμμετέχουν στα δίκτυα αυτά περιορίζεται στη δημιουργία dual degrees και παρότι τέτοιες συνεργασίες συμπεριλαμβάνονται στη στρατηγική του Ιδρύματος είναι επιθυμητό να υπάρξουν περισσότερες δυνατότητες προς αξιοποίηση.

Η ταχεία εξάπλωση της εξ αποστάσεως διδασκαλίας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και στη δια βίου μάθηση έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον πολλών ερευνητών και επαγγελματιών με στόχο την επίτευξη αποτελεσματικών μαθησιακών εμπειριών. Διεθνώς, στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης η εξ αποστάσεως διδασκαλία αρχίζει να αποτελεί μια διαδεδομένη μέθοδο για την παροχή εκπαίδευσης είτε με τη μορφή μεμονωμένων μαθημάτων είτε με τη μορφή ενιαίων προγραμμάτων σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο καθώς και σε επίπεδο δια βίου μάθησης και εκπαίδευσης ενηλίκων. Υπάρχουν αρκετοί λόγοι για την ανάπτυξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης: α. Η νέα γενιά έχει αλλάξει τον τρόπο που μαθαίνει, συναναστρέφεται ή κοινωνικοποιείται με την ευρεία χρήση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας β. η εξ αποστάσεως εκπαίδευση διευκολύνει την πρόσβαση στην εκπαίδευση ανθρώπων από διαφορετικές περιοχές και ως εκ τούτου, συμβάλει στη γεωγραφική επέκταση και στη διεθνοποίηση των Ιδρυμάτων γ. η εξ αποστάσεως εκπαίδευση διευκολύνει την πρόσβαση στην εκπαίδευση ανθρώπων με κινητικές δυσκολίες. Ανάμεσα στα πλεονεκτήματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης περιλαμβάνονται η αποτελεσματική εργασία σε ομάδες κατά τη διάρκεια της

διάλεξης (π.χ. breakout rooms), η ευκολία στον έλεγχο κατανόησης της ύλης για παράδειγμα, μέσω ηλεκτρονικής υποβολής ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής, η καλύτερη προετοιμασία για τις νέες συνθήκες εργασίας, η ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων ως αποτέλεσμα της επέκτασης της τεχνητής νοημοσύνης. Από την άλλη μεριά, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση παρουσιάζει προκλήσεις όπως η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης, η αναγκαιότητα υψηλού επιπέδου τεχνολογικού εξοπλισμού, η ενεργή συμμετοχή των φοιτητών και η εξοικείωση και προσαρμογή των διδασκόντων σε νέα εκπαιδευτικά μοντέλα. Στο Παράρτημα παρατίθεται η προτεινόμενη στρατηγική για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση με την παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ (eLearning) που απαιτείται στο αρ. 2 παρ 1 της ΚΥΑ 18137/28-2-2023.

Ο εγχώριος και διεθνής ανταγωνισμός που αντιμετωπίζουν τα μεταπτυχιακά προγράμματα του ΟΠΑ δημιουργεί την ανάγκη εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων ΠΜΣ, ενισχύοντας ακόμα περισσότερο την ποιότητα τους αλλά και ενσωματώνοντας τις ραγδαίες εξελίξεις της επιστήμης, την εγχώρια και διεθνή τάση διεθνών συνεργασιών στο πλαίσιο των ΠΜΣ, τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας αλλά και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών προς όφελος όλων των ενδιαφερόμενων φοιτητών. Επιδίωξη του Ιδρύματος θα πρέπει να είναι η ενίσχυση του διεθνούς χαρακτήρα των ΠΜΣ και μέσω αυτών ολόκληρου του ΟΠΑ. Στο πλαίσιο αυτό, η ποιοτική εξ αποστάσεως εκπαίδευση ενσωματώνει πολλά πλεονεκτήματα όπως ευελιξία και προσβασιμότητα, διευρυμένη διεθνή συμμετοχή διδασκόντων και διδασκομένων, ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων, βελτίωση συμμετοχής, εξοικονόμηση κόστους (π.χ. μετακίνησης ή διαμονής στην πόλη που εδρεύει το Πανεπιστήμιο), ευκολία προσαρμογής σε διαφορετικά μαθησιακά μοντέλα και αποτελεσματικότερη διαδικασία μάθησης.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται μια ανάλυση SWOT (Ισχυρά Σημεία, Ασθενή Σημεία, Ευκαιρίες και Απειλές), η οποία εστιάζει στα ΠΜΣ.

Ανάλυση SWOT για τη Στρατηγική της Αριστείας στη Μεταπτυχιακή Εκπαίδευση του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Ευκαιρίες (Ο) - Αλλαγές στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο και στο ευρύτερο ακαδημαϊκό περιβάλλον που ενθαρρύνουν τη διεθνοποίηση των ΠΜΣ. - Συμμετοχή του ΟΠΑ σε σημαντικά διεθνή δίκτυα (πχ Hermes, Confucius). - Καθηγητές με διεθνή δικτύωση. - Προγράμματα ενίσχυσης της διεθνοποίησης των Ελληνικών Πανεπιστημίων σχεδιασμένα από το Υπουργείο (όπως πχ το έργο Διεθνοποίησης), προσφέρουν προοπτικές σύνδεσης των ΠΜΣ του ΟΠΑ με αντίστοιχα στο εξωτερικό. - Πρωτοβουλίες διεθνοποίησης και εξωστρέφειας Πανεπιστημίων της αλλοδαπής. - Απόφοιτοι του ΟΠΑ υπηρετούν ως μέλη ΔΕΠ σε κορυφαία Διεθνή Ιδρύματα. - Η εξοικείωση με την εξ αποστάσεως διδασκαλία παρέχει αποτελεσματικότερη διαδικασία μάθησης, διευκόλυνση πρόσβασης σε εκπαίδευση καθώς και ευκαιρίες πρόσκλησης κορυφαίων ακαδημαϊκών από την αλλοδαπή για να διδάξουν στα ΠΜΣ.	Απειλές (Τ) - Υπερ-ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας των ΠΜΣ. - Συχνές αλλαγές στο πλαίσιο λειτουργίας των ΠΜΣ. - Υπερπροσφορά ομοειδών γνωστικών αντικειμένων σε ΠΜΣ από άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής. - Η ίδρυση πολλών νέων ξενόγλωσσων ΠΜΣ στα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει το ΟΠΑ, ως συνέπεια του νόμου για τη διεθνοποίηση των ανωτάτων ιδρυμάτων.
Ισχυρά Σημεία (S) - Υψηλή ποιότητα και διεθνής αναγνωρισιμότητα των ΠΜΣ (συμμετοχή ΠΜΣ σε διεθνείς λίστες κατάταξης). - Εδραιωμένη φήμη του Ιδρύματος σε διεθνές επίπεδο ως το κορυφαίο ελληνικό Ίδρυμα στους τομείς που θεραπεύει. - Διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό υψηλής ποιότητας και διεθνούς αναγνώρισης. - Τα ΠΜΣ του ΟΠΑ χαίρουν υψηλής αναγνωρισιμότητας και εκτίμησης στην εγχώρια αγορά. - Σημαντικός αριθμός ήδη λειτουργούντων ξενόγλωσσων ΠΜΣ.	Ασθενή Σημεία (W) - Μειωμένη δυνατότητα στελέχωσης του Ιδρύματος σε διδακτικό και διοικητικό προσωπικό για τη λειτουργία ΠΠΣ και ΠΜΣ. - Ελλείψεις προσωπικού, δομών και συστημάτων τα οποία να υποστηρίζουν την περαιτέρω ανάπτυξη και διεθνοποίηση του Ιδρύματος. - Σχετικά χαμηλός βαθμός αξιοποίησης της συμμετοχής σε διεθνή δίκτυα για τη διεθνοποίηση του Ιδρύματος. - Μεγάλος αριθμός ΠΜΣ ως προς τον αριθμό των μελών ΔΕΠ. - Μη επαρκείς κτηριακές, εκπαιδευτικές και ειδικές υποδομές/υπηρεσίες για ΑΜΕΑ για την εύρυθμη λειτουργία των ΠΜΣ.

Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός για τα ΠΜΣ (2025-2027)

Το ίδρυμα στο πλαίσιο των γενικότερων στρατηγικών του κατευθύνσεων «Αριστεία στην Εκπαίδευση» και «Διεθνοποίηση» οι οποίες έχουν εγκριθεί από τη Σύγκλητο, οφείλει να εκπονήσει και να εφαρμόσει μια εφικτή στρατηγική μεταπτυχιακής εκπαίδευσης για το επόμενο χρονικό διάστημα 2025-2027.

Από την ανωτέρω ανάλυση SWOT καθίσταται σαφές ότι το Ίδρυμα βρίσκεται σε ένα κομβικό σημείο, έχοντας να αντιμετωπίσει μια σειρά από σημαντικές ευκαιρίες και απειλές προερχόμενες από το εξωτερικό περιβάλλον, αλλά και τις δικές του αδυναμίες και ελλείψεις σε προσωπικό και υποδομές. Ταυτόχρονα όμως, αρωγός σε κάθε προσπάθεια διεθνοποίησης είναι η ποιότητα και η διεθνής αναγνωσιμότητα του ιδρύματος και των μελών της ακαδημαϊκής του κοινότητας.

Η προτεινόμενη στρατηγική εκσυγχρονισμού και διεθνοποίησης θα πρέπει να αντιμετωπίζει τις δυνητικές προκλήσεις (ασθενή σημεία και απειλές) και να μεγιστοποιεί τα ισχυρά σημεία και τις ευκαιρίες. Αυτό επιχειρείται στις επόμενες παραγράφους μέσω της παρουσίασης συγκεκριμένων στρατηγικών προτεραιοτήτων και συγκεκριμένων βημάτων υλοποίησης για κάθε μία από αυτές τις στρατηγικές προτεραιότητες.

Εκτός ωστόσο από την ανάγκη διεθνοποίησης των ΠΜΣ εμφανίζεται σημαντική και η ανάγκη αναμόρφωσης των προγραμμάτων η οποία δυνητικά θα συμπεριλαμβάνει και την ενσωμάτωση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Στρατηγικές Προτεραιότητες

Για να υλοποιηθεί η στρατηγική «Αριστεία στην Εκπαίδευση» αναφορικά με τα ΠΜΣ, προτείνονται τέσσερεις προτεραιότητες οι οποίες καλύπτουν τις βασικές πτυχές του σχεδιασμού και της ανάπτυξης των ΠΜΣ, ξεκινώντας από τη διαδικασία εκσυγχρονισμού και πιθανής αναμόρφωσης των υφιστάμενων ΠΜΣ και καταλήγοντας στην ανάπτυξη διεθνώς ανταγωνιστικών ΠΜΣ στο πλαίσιο της στρατηγικής του Ιδρύματος για διεθνοποίηση στο πεδίο της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης.

Στρατηγική Προτεραιότητα 1: Εκσυγχρονισμός και Αναμόρφωση των Υφιστάμενων ΠΜΣ.

Στρατηγική Προτεραιότητα 2: **Ενίσχυση Διεθνών Συνεργασιών των Υφιστάμενων ΠΜΣ με Ιδρύματα του Εξωτερικού.**

Στρατηγική Προτεραιότητα 3: **Ίδρυση Νέων ΠΜΣ.**

Στρατηγική Προτεραιότητα 4: **Βελτίωση της Θέσης των ΠΜΣ και Ένταξη του Συνόλου τους σε Διεθνείς Φορείς Κατάταξης.**

Στις επόμενες παραγράφους αναλύεται κάθε μία από τις στρατηγικές προτεραιότητες και εξειδικεύεται με προτεινόμενες ενέργειες για υλοποίηση.

Στρατηγικές προτεραιότητες

Στρατηγική Προτεραιότητα 1: Εκσυγχρονισμός και Αναμόρφωση των Υφιστάμενων ΠΜΣ

Η Στρατηγική Προτεραιότητα 1 θα πρέπει να αποτελεί άμεση, συνεχή και κεντρική επιδίωξη του Ιδρύματος. Μέσα στο χρονικό διάστημα υλοποίησης της στρατηγικής για τα ΠΜΣ, είναι αναγκαίο τα ΠΜΣ να εξετάσουν αν θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν και να αναμορφωθούν ως προς τις βασικές διαστάσεις τους (τίτλος, αντικείμενο, πρόγραμμα μαθημάτων υποχρεωτικών και επιλογής, μετατροπή τους σε ξενόγλωσσα, μετατροπή τους εξ ολοκλήρου ή μερικώς σε εξ αποστάσεως, πιθανή δημιουργία νέων κατευθύνσεων κλπ.), έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις εξελίξεις της επιστήμης, στις ανάγκες της αγοράς και στις κατ' ακολουθία νέες απαιτούμενες δεξιότητες. Με τον τρόπο αυτό θα αντιμετωπιστούν απειλές όπως η υπερπροσφορά ομοειδών γνωστικών αντικειμένων σε ΠΜΣ από άλλα εκπαιδευτικά Ιδρύματα ή αδυναμίες όπως ο μικρός βαθμός διεθνοποίησης του Ιδρύματος. Ιδιαίτερα για τη μετατροπή τους σε ξενόγλωσσα προγράμματα και τη συνακόλουθη διεθνοποίησή τους, θα μπορούσαν να καταγραφούν οι καλές και επιτυχημένες στρατηγικές διεθνοποίησης που ακολουθούνται ήδη από συγκεκριμένα ΠΜΣ. Παράλληλα, θα πρέπει να διερευνηθεί μέσω διαβουλεύσεων με τα αρμόδια όργανα η δυνατότητα συγχωνεύσεων υφιστάμενων ΠΜΣ προκειμένου να αντικατασταθούν από νέα προγράμματα με στόχο τη διεπιστημονικότητα και τη δημιουργία προγραμμάτων σε νέα αντικείμενα. Θα πρέπει να τονιστεί ότι η κύρια προτεραιότητα του Ιδρύματος παραμένει η βελτίωση της δια ζώσης εκπαίδευσης, ωστόσο η στρατηγική του Ιδρύματος είναι να δώσει τη δυνατότητα στα ΠΜΣ που επιθυμούν να προσφέρουν εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Η στρατηγική της ποιότητας στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση δεν επιτρέπει τη συνεχή δημιουργία νέων ΠΜΣ από τα Τμήματα που θα υιοθετούν την εξ αποστάσεως διδασκαλία καθώς, σε αντίθετη περίπτωση, αυτά θα παρουσιάζονται συνεχώς με αλληλεπικαλυπτόμενα αντικείμενα οδηγώντας στην απαξίωση των ήδη υφιστάμενων δια ζώσης προγραμμάτων. Σε παρόμοιο αποτέλεσμα θα οδηγήσει και η δημιουργία νέων τμημάτων που θα επιτελούν την εξ αποστάσεως διδασκαλία ενός υφιστάμενου δια ζώσης προγράμματος οδηγώντας σε πιθανή απαξίωση και αποτυχία το δια ζώσης πρόγραμμα. Έτσι η υιοθέτηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης θα πρέπει να γίνει μόνο από τα υφιστάμενα προγράμματα. Φαίνεται πως δεν υπάρχει νομοθετικό κώλυμα για τη μετατροπή τμήματος ενός ΠΜΣ όπως το τμήμα πλήρους ή μερικής φοίτησης ή μιας κατεύθυνσης σε τμήμα που προσφέρει εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Οι δυνατότητες αυτές περιγράφονται στην προτεινόμενη στρατηγική για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στα ΠΜΣ που παρατίθεται στο Παράρτημα.

Έτσι προτείνονται τα ακόλουθα:

1. Η πιθανή αναμόρφωση των υφιστάμενων ΠΜΣ η οποία θα μπορούσε να περιλαμβάνει την αντικατάσταση, την κατάργηση ή τη συγχώνευση υφιστάμενων προγραμμάτων με στόχο τη διεπιστημονικότητα και την κάλυψη νέων αντικειμένων.
2. Η δυνατότητα μετατροπής μόνο υφιστάμενων ΠΜΣ σε πλήρους εξ αποστάσεως ή σε εξ αποστάσεως έως συγκεκριμένου ποσοστού (blended learning). Εδώ περιλαμβάνεται και η δυνατότητα μετατροπής τμήματος μόνο ενός προγράμματος, όπως μετατροπή του τμήματος μερικής φοίτησης ή του τμήματος πλήρους φοίτησης ή μιας κατεύθυνσης.

Στρατηγική Προτεραιότητα 2: Ενίσχυση Διεθνών Συνεργασιών των Υφιστάμενων ΠΜΣ με Ιδρύματα του Εξωτερικού

Η στρατηγική αυτή προτεραιότητα είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς το ΟΠΑ συμμετέχει σε διεθνή δίκτυα με αξιόλογα ευρωπαϊκά και διεθνή Πανεπιστήμια (π.χ. δίκτυο Hermes, ένα δίκτυο πανεπιστημίων με επίκεντρο τη διοίκηση επιχειρήσεων).

Πρωταρχικής σημασίας είναι η δημιουργία στρατηγικής συνεργασίας υφισταμένων ξενόγλωσσων ΠΜΣ με ιδρύματα του εξωτερικού για τη δημιουργία Dual/Joint Degrees. Τα ακαδημαϊκά Τμήματα και φυσικά τα ΠΜΣ ενθαρρύνονται να προσεγγίσουν τα μέλη του δικτύου Hermes και άλλα

σημαντικά διεθνή δίκτυα ή μεμονωμένα Ιδρύματα του εξωτερικού, προκειμένου να επιλέξουν μελλοντικούς εταίρους και να επιχειρήσουν, με την υποστήριξη της Διοίκησης, να συνάψουν συνεργασίες που οδηγούν σε Joint/Dual Degrees.

Επιπλέον, η προσέλκυση διδασκόντων από το εξωτερικό θα βοηθήσει στη μεταφορά εμπειριών από άλλα εκπαιδευτικά συστήματα ή/και καλών πρακτικών εκπαίδευσης στα μεταπτυχιακά μας προγράμματα. Το Ίδρυμα επιδιώκει τέτοιες συνεργασίες οι οποίες είναι προς όφελος των φοιτητών και των προγραμμάτων.

Η ενίσχυση ωστόσο του διεθνούς χαρακτήρα των ξενόγλωσσων προγραμμάτων δεν θα πρέπει να επιδιωχθεί μόνο με τη δημιουργία Joint/Dual προγραμμάτων, αλλά και με την ενίσχυση του ποσοστού αλλοδαπών φοιτητών σε αυτά καθώς και με σειρά άλλων ενεργειών υποστηριζόμενων από τη Διοίκηση, τις Σχολές, τα Τμήματα και τα ίδια τα ΠΜΣ.

Προς τον σκοπό αυτό προτείνεται να υλοποιηθούν τα ακόλουθα :

1. Επιδίωξη συνεργασίας υφιστάμενων ΠΜΣ με Ιδρύματα του εξωτερικού για τη δημιουργία Joint ή Dual Degrees.
2. Προσέλκυση διδασκόντων από Ιδρύματα του εξωτερικού συμπεριλαμβανομένων των επισκεπτών καθηγητών για ενίσχυση της διδασκαλίας, δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, στα ΠΜΣ.

Στρατηγική Προτεραιότητα 3: Ίδρυση Νέων ΠΜΣ

Η δημιουργία νέων ΠΜΣ θα πρέπει να αποφασιστεί με ιδιαίτερη προσοχή, λαμβάνοντας υπόψη (α) τη στρατηγική επιδίωξη της διεθνοποίησης, (β) τη στρατηγική της ποιότητας στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση και της αριστείας στην έρευνα και (γ) υφιστάμενους πρακτικούς περιορισμούς.

(α) Η επιδίωξη της διεθνοποίησης αποτελεί στρατηγική αναγκαιότητα γιατί, μετά την πρωτοπορία στη δημιουργία πολλών επιτυχημένων μεταπτυχιακών προγραμμάτων τις δεκαετίες κυρίως του 1990 και του 2000 από το ΟΠΑ, το Ίδρυμα οφείλει να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις ουσιαστικής διεθνούς ανάπτυξης και ακαδημαϊκής εξωστρέφειας.

Η ενίσχυση της διεθνοποίησης των ΠΜΣ υπαγορεύεται:

- από την ανάγκη της διεθνούς ανάπτυξης του Ιδρύματος που επιτάσσει τα ΠΜΣ του ΟΠΑ να παραμείνουν τα πλέον ανταγωνιστικά στο πλαίσιο της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης της χώρας. Να σημειωθεί ότι άλλα ΑΕΙ της χώρας, στα οποία λειτουργούν ΠΜΣ με ανάλογα γνωστικά αντικείμενα, επιχειρούν ταυτόχρονα τη διεθνοποίηση των δικών τους ΠΜΣ.
- από την ανάγκη να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των ΠΜΣ στο διεθνές εκπαιδευτικό περιβάλλον. Η διεθνοποίηση των ΠΜΣ επιχειρείται με πολύ εντατικούς ρυθμούς από Ιδρύματα του εξωτερικού και, επομένως, το ΟΠΑ θα πρέπει να ευθυγραμμιστεί και να εκμεταλλευτεί αυτή τη διεθνή τάση. Ακόμα περισσότερο, η διεθνοποίηση των ΠΜΣ του ΟΠΑ θα ενισχύσει εκ των πραγμάτων την περίοπτη θέση που κατέχουν τα ΠΜΣ του ΟΠΑ στις διεθνείς κατατάξεις που καταρτίζονται από τους διεθνείς φορείς αξιολόγησης. Αν δεν διεθνοποιηθεί ένας κρίσιμος αριθμός ΠΜΣ του ιδρύματος, τότε είναι πιθανό να μειωθεί το κύρος τους τα επόμενα χρόνια, η διεθνής αναγνώρισή τους και εν τέλει η ανταγωνιστικότητά τους.
- από το γεγονός ότι η διεθνοποίηση αποτελεί πλέον βασικό κριτήριο της τακτικής χρηματοδότησης των ΑΕΙ σύμφωνα με τις πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις. Η κατανομή της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης στα ΑΕΙ, και φυσικά στο ΟΠΑ, θα γίνεται και στη βάση της διεθνοποίησης των ΠΜΣ, στην οποία έχει δοθεί από την Πολιτεία υψηλός συντελεστής ως κριτήριο κατανομής.

(β) Η στρατηγική της ποιότητας στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση δεν επιτρέπει τη συνεχή δημιουργία νέων ΠΜΣ από τα Τμήματα καθώς, σε αντίθετη περίπτωση, αυτά θα παρουσιάζονται συνεχώς με αλληλεπικαλυπτόμενα αντικείμενα οδηγώντας στην απαξίωση των ήδη υφιστάμενων προγραμμάτων. Ήδη παρατηρείται υπερπροσφορά ομοειδών γνωστικών αντικειμένων σε ΠΜΣ από άλλα εκπαιδευτικά Ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Η συνεχής ίδρυση νέων ΠΜΣ αυξάνει τον κίνδυνο να μετατραπεί το Ίδρυμα σε Ίδρυμα Εκπαίδευσης (Teaching School) με αρνητικές συνέπειες στην ερευνητική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ και κατά συνέπεια, εις βάρος της στρατηγικής κατεύθυνσης του ΟΠΑ για αριστεία στην έρευνα.

(γ) Για το σχεδιασμό και την επιλογή δημιουργίας νέων ΠΜΣ θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και σοβαροί πρακτικοί περιορισμοί που εκ των πραγμάτων τίθενται εξ αιτίας του ελλείμματος σε κτηριακές υποδομές οι οποίες δε φαίνεται ότι θα διευρυνθούν εντυπωσιακά τουλάχιστον για τα επόμενα τρία χρόνια. Σημειώνεται ότι η επικείμενη ολοκλήρωση των εργασιών ανακαίνισης στους τρεις ορόφους του Κτηρίου Ευελπίδων, οι οποίοι αναμένεται να παραδοθούν σε χρήση την Άνοιξη

του 2025 θα βελτιώσουν τη διαθεσιμότητα κτηριακών υποδομών για παροχή μεταπτυχιακής εκπαίδευσης.

Συμπερασματικά, και στο πλαίσιο όλων όσων έχουν αναφερθεί παραπάνω προτείνεται:

Να ιδρυθεί, στο διάστημα 2025-2027, ένας μικρός αριθμός ΠΜΣ, σε νέα αντικείμενα αιχμής που δεν καλύπτονται από τα υφιστάμενα μεταπτυχιακά προγράμματα. Τα νέα προγράμματα μπορούν να προέλθουν από τη συνεργασία με Ιδρύματα του εξωτερικού ως Joint/Dual Degrees και δύνανται να αξιοποιούν μεθόδους της εξ αποστάσεως διδασκαλίας, είτε ως πλήρους εξ αποστάσεως είτε ως εξ αποστάσεως έως συγκεκριμένου ποσοστού (blended learning).

Στρατηγική Προτεραιότητα 4: Βελτίωση της Θέσης των ΠΜΣ και Ένταξη του Συνόλου τους σε Διεθνείς Φορείς Κατάταξης
--

Το ΟΠΑ αντλεί εγχώρια και διεθνή αναγνωρισιμότητα και πρόσθετο κύρος από τις εξαιρετικές θέσεις που καταλαμβάνει ένας σημαντικός αριθμός των ΠΜΣ του στις παγκόσμιες και ευρωπαϊκές κατατάξεις οι οποίες καταρτίζονται ετησίως από διεθνείς φορείς αξιολόγησης, όπως, για παράδειγμα, οι φορείς αξιολόγησης QS και Eduniversal. Η αυξημένη διεθνής αναγνωρισιμότητα αντιμετωπίζει αδυναμίες όπως η μικρή συμμετοχή του Ιδρύματος ή των ΠΜΣ σε διεθνή δίκτυα αλλά και απειλές όπως η υπερπροσφορά ομοειδών γνωστικών αντικειμένων σε μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών από άλλα εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Έτσι, το ΟΠΑ είναι σκόπιμο να επιδιώξει:

(α) να ενισχύσει ακόμη περισσότερο τη θέση των ΠΜΣ που ήδη αξιολογούνται, και

(β) να ενθαρρύνει τα υπόλοιπα ΠΜΣ να συμμετέχουν σε αυτή τη διαδικασία αξιολόγησης, υποβάλλοντας προς σχετικούς φορείς αξιολόγησης τα ζητούμενα στοιχεία. Κύρια επιδίωξη σε αυτή την περίπτωση είναι όχι μόνο τα ΠΜΣ να αρχίσουν να αξιολογούνται από τους αρμόδιους διεθνείς φορείς, αλλά και να καταλαμβάνουν υψηλές θέσεις στις σχετικές κατατάξεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Στρατηγική για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

1. Στόχοι και επιθυμητά αποτελέσματα

- Διεθνοποίηση
- Προσέλκυση υψηλού επιπέδου φοιτητών που δεν δύνανται να παρακολουθήσουν δια ζώσης προγράμματα, λόγω εργασιακών υποχρεώσεων, απόστασης, κινητικών προβλημάτων κ.ά.
- Εξοικονόμηση απαιτούμενων χώρων
- Αντιμετώπιση ανταγωνισμού
- Αξιοποίηση του Κέντρου Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης

Ο εγχώριος και διεθνής ανταγωνισμός που αντιμετωπίζουν τα μεταπτυχιακά προγράμματα του ΟΠΑ δημιουργεί την ανάγκη εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων ΠΜΣ, ενισχύοντας ακόμα περισσότερο την ποιότητα τους αλλά και ενσωματώνοντας τις ραγδαίες εξελίξεις της επιστήμης, την εγχώρια και διεθνή τάση διεθνών συνεργασιών στο πλαίσιο των ΠΜΣ, τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας αλλά και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών προς όφελος όλων των ενδιαφερόμενων φοιτητών. Επιδίωξη του Ιδρύματος θα πρέπει να είναι η ενίσχυση του διεθνούς χαρακτήρα των ΠΜΣ και μέσω αυτών ολόκληρου του ΟΠΑ. Στο πλαίσιο αυτό, η ποιοτική εξ αποστάσεως εκπαίδευση ενσωματώνει πολλά πλεονεκτήματα όπως ευελιξία και προσβασιμότητα, διευρυμένη διεθνή συμμετοχή διδασκόντων και διδασκομένων, ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων, βελτίωση συμμετοχής, εξοικονόμηση κόστους (π.χ. μετακίνησης ή διαμονής στην πόλη που εδρεύει το Πανεπιστήμιο), ευκολία προσαρμογής σε διαφορετικά μαθησιακά μοντέλα και αποτελεσματικότερη διαδικασία μάθησης.

2. Παιδαγωγικό Πλαίσιο

Η εξ αποστάσεως πανεπιστημιακή εκπαίδευση αποτελεί μια σύγχρονη και αποτελεσματική παράμετρο της διδασκαλίας και μάθησης. Ο σχεδιασμός της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης θα πρέπει να επικεντρώνεται στη δημιουργία αποτελεσματικών μαθησιακών περιβαλλόντων που προάγουν την ενεργό μάθηση και φέρουν τον εκπαιδευόμενο στο επίκεντρο της

μαθησιακής διαδικασίας (φοιτητοκεντρική προσέγγιση). Τα βασικά στοιχεία που πρέπει να περιέχει μια στρατηγική εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι τα ακόλουθα:

- **Καθορισμός στόχων και επιθυμητών αποτελεσμάτων:** Οι στόχοι της εκπαίδευσης πρέπει να είναι ξεκάθαροι και μετρήσιμοι καθώς πρέπει να γνωρίζουμε τι ακριβώς θέλουμε να πετύχουμε μέσω της εκπαίδευσης. Αυτό περιλαμβάνει και τον καθορισμό των δεξιοτήτων οι οποίες είναι επιθυμητό να αποκτηθούν.
- **Προγραμματισμός και οργάνωση υλικού:** Το εκπαιδευτικό υλικό πρέπει να οργανώνεται με σαφή και λογική σειρά, ώστε οι φοιτητές να μπορούν να το παρακολουθήσουν με ευκολία. Ειδικότερα για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, είναι καλό να χρησιμοποιούνται διάφοροι τύποι υλικού, όπως κείμενα, βίντεο, διαδραστικές ασκήσεις, ερωτηματολόγια και παρουσιάσεις.
- **Διαχείριση χρόνου και πρόγραμμα μάθησης:** Το πρόγραμμα των μαθημάτων πρέπει να περιλαμβάνει μαθήματα που διδάσκονται τόσο σύγχρονα όσο και ασύγχρονα, ώστε οι φοιτητές να έχουν επιλογές για τον τρόπο και τον χρόνο παρακολούθησης. Ορισμένα μαθήματα μπορεί να απαιτούν αυστηρές προθεσμίες, ενώ άλλα θα πρέπει να παρέχουν ελευθερία στους φοιτητές για την ολοκλήρωση των εργασιών και της μελέτης τους.
- **Αξιολόγηση και ανάδραση:** Στην εξ αποστάσεως διδασκαλία χρησιμοποιούνται εργαλεία αξιολόγησης, όπως κουίζ, εργασίες, διαδικτυακές εξετάσεις ή παρουσίαση έργων, για να παρακολουθείται η πρόοδος των φοιτητών. Η άμεση ανατροφοδότηση από τους διδάσκοντες βοηθά τους μαθητές να κατανοήσουν τα δυνατά και αδύναμα σημεία τους και να προχωρήσουν στην επόμενη φάση της μάθησης.
- **Υποστήριξη και καθοδήγηση των φοιτητών:** Η αποτελεσματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση απαιτεί την παροχή υποστήριξης για τεχνικά θέματα ή για δυσκολίες στην κατανόηση του υλικού μέσω ηλεκτρονικής επικοινωνίας, φόρουμ ή προσωπικών συναντήσεων. Είναι θετική η υιοθέτηση στρατηγικών που ενθαρρύνουν τους

φοιτητές να συμμετέχουν ενεργά και να επωφελούνται από τις δυνατότητες της εξ αποστάσεως μάθησης, όπως εργαστήρια, συζητήσεις ή ομάδες μελέτης.

- Αξιολόγηση της στρατηγικής και συνεχής βελτίωση: Η στρατηγική της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης πρέπει να αξιολογείται τακτικά για να διαπιστώνεται πόσο επιτυχής είναι στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων. Στο πλαίσιο αυτό, είναι απαραίτητη η ανατροφοδότηση από τους συμμετέχοντες για την ποιότητα της διδασκαλίας, της εκπαιδευτικής διαδικασίας και την προσαρμογή της στρατηγικής με βάση αυτές τις παρατηρήσεις.
- Ευέλικτη προσέγγιση για διαφορετικούς τύπους μαθητών: Η στρατηγική της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης πρέπει να είναι αρκετά ευέλικτη ώστε να προσαρμόζεται στις ανάγκες διαφόρων φοιτητών, από αρχάριους μέχρι προχωρημένους, και να λαμβάνει υπόψη διαφορετικούς τρόπους μάθησης και προτιμήσεις. Έτσι, πρέπει να εξετάζεται η χρήση ποικίλων μεθόδων διδασκαλίας που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες διαφορετικών μαθητών, όπως οπτικά, ακουστικά, και πρακτικά στοιχεία.

Η επαγγελματική εξέλιξη του διδακτικού προσωπικού του Ιδρύματος κρίνεται σημαντική παράμετρος για τη βελτίωση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η εκπαίδευση, η επανεκπαίδευση και η ανανέωση των δεξιοτήτων τους θα πρέπει να είναι τακτική και συστηματική. Το Κέντρο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης (ΚΕΔΙΜΑ) του Ιδρύματος καλείται να αναλάβει ενεργό ρόλο προς αυτή την κατεύθυνση. Οι καλές πρακτικές όπως καταγράφονται για το σχεδιασμό, τη διδασκαλία και την αξιολόγηση της εξ αποστάσεως και δια βίου εκπαίδευσης μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για το σχεδιασμό των διαδικασιών διαρκούς εκπαίδευσης, υποστήριξης και βελτίωσης των διδακτικών πρακτικών που υιοθετούνται από διδακτικό προσωπικό του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Στο πλαίσιο αυτό, η συνεργασία με διεθνώς αναγνωρισμένου κύρους οργανισμούς που παρέχουν υπηρεσίες για την ενίσχυση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με καινοτόμες παρεμβάσεις στη διδασκαλία και τη μάθηση καθώς και στην καθιέρωση κατάλληλων προτύπων μπορούν να συμβάλλουν στη μεγιστοποίηση του αποτελέσματος και του έργου του ΚΕΔΙΜΑ του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

3. Υποδομές Ψηφιακής Τεχνολογίας

Το ΟΠΑ διαθέτει αποδεδειγμένη εμπειρία και ετοιμότητα, αλλά και τις κατάλληλες υποδομές, για την υλοποίηση και την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, τόσο σύγχρονης όσο και ασύγχρονης, στις πάσης φύσεως εκπαιδευτικές δραστηριότητες (Προπτυχιακά, Μεταπτυχιακά, δια βίου μάθηση).

Για την οργάνωση ΠΜΣ με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης απαιτείται η χρήση ολοκληρωμένου συστήματος τηλεεκπαίδευσης, σύγχρονης και ασύγχρονης υποστήριξης των συμμετεχόντων, το οποίο θα πρέπει να συγκεντρώνει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Για τη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση:

α) τη χρήση των τεχνολογιών τηλεδιάσκεψης και εικονικής ηλεκτρονικής τάξης έτσι ώστε ο διδάσκων και οι φοιτητές που βρίσκονται σε διαφορετικούς χώρους, να λαμβάνουν άμεση ανατροφοδότηση στον ίδιο χρόνο. Ειδικότερα, το σύστημα θα πρέπει να υποστηρίζει:

αα) την οπτική και ηχητική επικοινωνία σε πραγματικό χρόνο με τη χρήση κατάλληλου εξοπλισμού (υπολογιστές, κάμερες, μικρόφωνα, ηχεία, ακουστικά, δικτύωση υψηλών ταχυτήτων και λογισμικό τηλεδιάσκεψης) ώστε διδάσκων και διδασκόμενοι να δύνανται να έχουν φωνητική και οπτική επικοινωνία, ενώ βρίσκονται σε διαφορετικούς χώρους,

αβ) τη δυνατότητα διαμοίρασης εφαρμογών και κειμένων (application and document sharing),

αγ) τη δυνατότητα χρήσης ηλεκτρονικού πίνακα (electronic board).

β) τη δυνατότητα πρόσβασης σε χώρους συζήτησης (chat rooms) τόσο μεταξύ διδάσκοντος και διδασκόμενου όσο και μεταξύ διδασκομένων για τυχόν συνεργασία, ανταλλαγή απόψεων και εκπόνηση κοινών εργασιών.

- Για την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση:

Να υποστηρίζει Εφαρμογή Διαχείρισης της Εκπαίδευσης - Learning Management System (LMS), η οποία πρέπει να περιέχει: α) Εφαρμογή Διαχείρισης του Εκπαιδευτικού Περιεχομένου - Learning Content Management System (LCMS) και β) Εφαρμογή Ανάπτυξης και Συγγραφής μαθημάτων - Authoring Tool.

Προκειμένου τα υφιστάμενα τεχνικά και τεχνολογικά μέσα και εργαλεία που διαθέτει σήμερα το ΟΠΑ να αποτελέσουν ένα ολοκληρωμένο σύστημα τηλεκπαίδευσης, θα χρησιμοποιηθεί πλατφόρμα ανοιχτού κώδικα, η οποία παρέχει τη δυνατότητα διασύνδεσης των υφιστάμενων ψηφιακών εργαλείων – υπηρεσιών αλλά και ανάπτυξης συστήματος διαχείρισης εκπαιδευτικού περιεχομένου.

4. Κανονιστικό πλαίσιο

Απαιτείται επικαιροποίηση - συμπλήρωση του Κανονισμού Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΟΠΑ, προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις σχετικά με την οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ήτοι:

- Θέματα σχετικά με την πρόσβαση στο ολοκληρωμένο σύστημα τηλεκπαίδευσης, τη διαδικασία διαπίστευσης των χρηστών και τα δικαιώματα πρόσβασης ανά κατηγορία χρήστη (διδάσκων, φοιτητής, επόπτης, τεχνικό και λοιπό προσωπικό).
- Θέματα σχετικά με τις τεχνολογικές υποδομές του Ιδρύματος, την τεχνική υποστήριξη, τη συντήρηση και την αναβάθμιση των υποδομών και των τεχνολογιών για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθώς και τις υποχρεώσεις κάθε χρήστη,
- Διαδικασία εκπαιδευτικής υποστήριξης των φοιτητών.
- Παιδαγωγικό πλαίσιο σχεδιασμού και υλοποίησης μαθημάτων και λοιπών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αξιολόγησης των φοιτητών.
- Διαδικασία αξιολόγησης και αναβάθμισης των ψηφιακών δεξιοτήτων του διδακτικού προσωπικού που συμμετέχει σε εξ αποστάσεως Π.Μ.Σ.
- Διαδικασία ελέγχου εργασιών για τυχόν λογοκλοπή μέσω αξιόπιστων εφαρμογών.
- Πολιτική προστασίας προσωπικών δεδομένων και συμμόρφωσης με τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων και του ν. 4624/2019.
- Πολιτική ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων με στόχευση στο πεδίο ανάπτυξης συστημάτων ηλεκτρονικής μάθησης.
- Πολιτική διαχείρισης του απορρήτου των πληροφοριών και την κυβερνοασφάλεια.

- Κριτήρια περιοδικής εσωτερικής αξιολόγησης των εξ αποστάσεως προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών.
- Διαδικασία εγγραφής φοιτητών στο μητρώο φοιτητών του Α.Ε.Ι.
- Λοιπά λειτουργικά θέματα.

5. Οργάνωση ΠΜΣ με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Για την οργάνωση ΠΜΣ με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης πρέπει να συντρέχουν οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- Το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ να υποστηρίζεται κατάλληλα και επαρκώς με την εν λόγω μέθοδο εκπαιδευτικής διαδικασίας
- Ο ορισμός ενός φυσικού προσώπου ως Υπευθύνου Διαχείρισης ολοκληρωμένου συστήματος τηλεεκπαίδευσης
- Να τροποποιηθεί η απόφαση ίδρυσης του ΠΜΣ δια της περίληψης των κάτωθι ζητημάτων:
 - ο καθορισμός της μεθόδου διεξαγωγής της εκπαιδευτικής διαδικασίας (δια ζώσης, σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση ή μεικτό σύστημα) για κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα του αναλυτικού προγράμματος σπουδών,
 - ο καθορισμός της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών ανά εκπαιδευτική δραστηριότητα,
 - ο καθορισμός του τεχνολογικού εξοπλισμού που απαιτείται να έχει κάθε φοιτητής για την παρακολούθηση του προγράμματος και την αξιολόγησή του,
- Να εκπονηθεί αναλυτική έκθεση, που θα συνοδεύει την απόφαση τροποποίησης, η οποία θα περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα κάτωθι:
 - τεκμηρίωση σχετικά με τη δυνατότητα και καταλληλότητα του γνωστικού αντικειμένου του ΠΜΣ να οργανωθεί με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης,
 - ανάλυση των προτεινόμενων μεθόδων οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας (δια ζώσης, σύγχρονη, ασύγχρονη, μεικτό σύστημα) ανά εκπαιδευτική δραστηριότητα του προγράμματος σπουδών και κατανομή των διδακτικών ωρών κάθε εκπαιδευτικής δραστηριότητας του ΠΜΣ ανά μέθοδο υλοποίησης, καθώς και το ποσοστό της τυχόν ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ανά εκπαιδευτική δραστηριότητα και συνολικά στο πρόγραμμα,

- τεκμηρίωση σχετικά με την υλικοτεχνική υποδομή του ΑΕΙ και ιδίως την καταλληλότητα και επάρκεια των ψηφιακών υποδομών για την οργάνωση ΠΜΣ με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης,
- τεκμηρίωση σχετικά με τις ψηφιακές δεξιότητες και την τεχνογνωσία του διδακτικού προσωπικού στη χρήση Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.),
- το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό,
- τυχόν μεθόδους ψηφιακής αξιολόγησης των φοιτητών,
- Να πιστοποιηθεί από την ΕΘΑΕ πριν από την έναρξη λειτουργίας του.

Τα υφιστάμενα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών δύνανται να υιοθετήσουν ένα από τα παρακάτω σενάρια για την εισαγωγή και χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, σύγχρονης ή/και ασύγχρονης, υπό την προϋπόθεση ότι η ασύγχρονη δεν μπορεί να υπερβαίνει το 25% των πιστωτικών μονάδων του ΠΜΣ, ενώ αντίθετα η σύγχρονη μπορεί να καλύπτει το σύνολο του προγράμματος σπουδών:

A. Μετατροπή των δια ζώσης προγραμμάτων σε πλήρως εξ αποστάσεως

Στην περίπτωση αυτή τα ΠΜΣ που λειτουργούν σήμερα ως προγράμματα δια ζώσης εκπαίδευσης μετατρέπονται σε προγράμματα που οργανώνονται πλήρως με μεθόδους εξ αποστάσεως.

B. Τροποποίηση των δια ζώσης προγραμμάτων με προσθήκη και εξ αποστάσεως μεθόδων έως συγκεκριμένου ποσοστού (προγράμματα blended learning)

Στην περίπτωση αυτή τα ΠΜΣ που λειτουργούν σήμερα ως προγράμματα δια ζώσης εκπαίδευσης διαφοροποιούν τον τρόπο οργάνωσης των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων τους, συμπεριλαμβάνοντας και μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Το ποσοστό των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και πιστωτικών μονάδων που θα καλύπτει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση καθορίζεται ελεύθερα από τα αρμόδια όργανα του ΠΜΣ και μπορεί να είναι ελάχιστο ή να καλύπτει το σύνολο σχεδόν του προγράμματος.

Σε κάθε περίπτωση και ανεξαρτήτως του ποσοστού που καλύπτει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τα προγράμματα αυτά θεωρούνται ως «εξ αποστάσεως ΠΜΣ», ως εκ τούτου υποχρεούνται να εφαρμόσουν το σύνολο των προϋποθέσεων του νόμου και της σχετικής ΚΥΑ.

Επισημαίνεται ότι ένα πρόγραμμα που λειτουργεί σήμερα αποκλειστικά δια ζώσης δεν είναι υποχρεωμένο να υιοθετήσει μεθόδους σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης· μπορεί να διατηρήσει τον κεντρικό χαρακτήρα του ως δια ζώσης, προσφέροντας ορισμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες μέσα από την πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης. Προϋπόθεση για το τελευταίο είναι οι δραστηριότητες αυτές να μην υπερβαίνουν το 25% των πιστωτικών μονάδων του ΠΜΣ.

Γ. Μετατροπή ενός εκ των τμημάτων πλήρους / μερικής φοίτησης σε εξ αποστάσεως

Στην περίπτωση αυτή τα ΠΜΣ που λειτουργούν σήμερα ως προγράμματα δια ζώσης εκπαίδευσης και λειτουργούν σε δύο Τμήματα (πλήρους και μερικής φοίτησης), μετατρέπουν το ένα εκ των δύο σε εξ αποστάσεως.

Η μετατροπή μπορεί να αφορά το τμήμα πλήρους φοίτησης ή το μερικής, ανάλογα με την κρίση των αρμοδίων οργάνων του ΠΜΣ και τους σκοπούς που επιδιώκονται με τη μετατροπή αυτή.

Δ. Μετατροπή μιας εκ των κατευθύνσεων σε εξ αποστάσεως

Στην περίπτωση αυτή τα ΠΜΣ που παρέχουν σήμερα διαφορετικές κατευθύνσεις, μετατρέπουν τη μια εξ αυτών σε εξ αποστάσεως.

6. Τεχνική Υποστήριξη

Για κάθε Π.Μ.Σ. που οργανώνεται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με απόφαση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου του Π.Μ.Σ. ορίζεται ένα (1) φυσικό πρόσωπο ως Υπεύθυνος Διαχείρισης ολοκληρωμένου συστήματος τηλεεκπαίδευσης, ο οποίος έχει την απαιτούμενη τεχνογνωσία για την υποστήριξη των διδασκόντων και των φοιτητών του Π.Μ.Σ. κατά τη χρήση του συστήματος τηλεεκπαίδευσης. Τα στοιχεία του Υπεύθυνου για κάθε Π.Μ.Σ. κοινοποιούνται προς τους χρήστες του ολοκληρωμένου συστήματος τηλεεκπαίδευσης. Εάν ο αριθμός των χρηστών του συστήματος είναι υψηλός δύναται να οριστούν περισσότερα φυσικά πρόσωπα.

Η Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης του ΟΠΑ διαθέτει το κατάλληλο δυναμικό και τις απαιτούμενες δεξιότητες για την αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών αλλά και την υποστήριξη των Υπευθύνων Διαχείρισης του ολοκληρωμένου συστήματος τηλεεκπαίδευσης των ΠΜΣ.

7. Πολιτικές

Για την υλοποίηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα ΠΜΣ τυγχάνουν εφαρμογής:

- Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων του ΟΠΑ
- Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριακών Συστημάτων του ΟΠΑ